

Nieuwsbrief Stichting Oude Begraafplaats

Nieuwsbrief 1

Jaargang 1

Stichting oude begraafplaats

maart/april 2000

Voorwoord.

Voor u ligt het eerste exemplaar van onze nieuwsbrief. Het is de bedoeling, dat deze nieuwsbrief minimaal twee maal per jaar verschijnt. We hopen u op deze manier op de hoogte te houden van de activiteiten van onze stichting. We houden u middels deze brief ook op de hoogte van de voortgang van onze inventarisgroepen. We zullen in elke brief een graf bespreken, maar ook meer algemene zaken die met het begraven in het algemeen te maken hebben zullen de revue passeren.

Kortom alle zaken betreffende de Oude Begraafplaats kunnen een plaatsje in deze brief vinden.

Activiteiten.

-In samenwerking met de afdeling SVM van de gemeente Gouda, zijn leden van onze stichting bezig met het maken van een restauratie – inventarisatie. Op deze lijst komen een vijftig tal graven die als eerste in aanmerking komen voor restauratie. Criteria bij het opstellen van deze lijst, zijn de vormgeving van het graf, eventuele bekendheid van de begraven personen of het gebruik van ornamenten op de zerk.

-De totale inventarisatie van alle grafstenen wordt gestadig voortgezet. Momenteel zijn twee vakken volledig geïnventariseerd en zijn de andere twee vakken al gedeeltelijk beschreven.

-De gegevens van de inventarisatie worden ook verwerkt in een computerbestand. Dit bestand is geheel bijgewerkt.

-Een van onze leden is bezig met echt monnikenwerk te verzetten in het archief. Hij tracht alle relevante gegevens uit de begraafboeken in het archief boven water te krijgen. In de toekomst dienen de gegevens van beide inventarisaties samen – gevoegd te worden, zodat we een compleet overzicht van alle graven krijgen.

-De stichting probeert subsidies te krijgen om zelf ook restauraties uit te kunnen laten voeren.

Mededelingen:

-Er bereiken ons regelmatig vragen of het mogelijk is op particulier initiatief, graven op te laten knappen. In principe is dit wel mogelijk. Maar eerst dient dan contact opgenomen te worden met De beheerder van begraafplaats en crematorium IJsselhof, tel 0182 584214.

-Asverstrooiing is in beperkte mate mogelijk op de Oude Begraafplaats, maar ook hiervoor dient contact opgenomen te worden met bovenstaande beheerder.

-De stichting heeft een aanvraag ingediend voor subsidie bij de Goudse Verzekeringen. We houden u op de hoogte.

-De gemeente Gouda heeft een startsubsidie aan onze stichting verleend.

Zomaar een graf.

Om een grafsteen meer te laten vertellen dan alleen de tekst op de steen, moet er onderzoek gedaan worden.

Als je door bijvoorbeeld archief onderzoek meer over de begraven personen te weten komt, dan gaan ze als het ware weer "leven".

Neem bijvoorbeeld het graf dat zich links van de entree op het zogenaamde B Veld bevindt.

Het ligt op rij A no 3.

Op de steen zien we een vaag fotootje van een vrouw en de volgende tekst.

Hier rust

Onze lieve vrouw

Moeder en schoonmoeder

Johanna Maria

Van Oostenrijk – Schriek

Geb 19 mei 1863 overl 9 oct 1934

Haar heengaan was vrede

En onze zorgzame vader

Behuwd groot en overgrootvader

Cornelis van Oostenrijk

Geb 2 febr 1865

Overl 14 april 1948

Hij ruste in vrede

Uit archief onderzoek komen we veel meer te weten over dit echtpaar. Zo leert de geboorteakte van Johanna Maria dat ze de dochter is van Martinus Schriek oud 31 jaar en Susanna de Beun.

Ze is ter wereld gebracht door Adriana Rost de veertigjarige Gemeente vroedvrouw, op de Gouwe letter C no 103.

Bijzonder is, dat in de marge van de geboorteakte staat geschreven dat Johanna Maria bij het huwelijk van haar ouders op 18 mei 1864 erkend is als wettig kind.

Haar man Cornelis van Oostenrijk is de zoon van Arnoldus van Oostenrijk en Neeltje van Eijk. Hij is geboren in de Korte Akkeren letter P no 91.

Uit het boek Goudse straatnamen van A Scheijgrond weten we dat in die tijd alle huizen buiten de Turfsingel tot de Korte Akkeren behoorden en dat er nog geen andere straatnamen gebruikt werden. De beide vaders hadden voor die tijd voor de hand liggende beroepen.

Martinus Schriek was pottenbakker en Arnoldus van Oostenrijk was touwspinner. Ook het beroep van Neeltje van Eijk was heel normaal voor die tijd, ook voor een vrouw, ze was namelijk pijpmaakster.

In de huwelijksakte van Johanna en Cornelis lezen we dat ze op 18 dec 1889 in Gouda getrouwd zijn.

Cornelis was meubelmaker en Johanna had geen beroep.

De getuigen bij dit huwelijk hadden ook beroepen die we nu niet zo gauw meer zullen tegen komen, zoals nettenbreier, koekebakker en stoelenmatter.

De bovenstaande beroepen geven al aan dat veel mensen in die tijd hun werk vonden in beroepen die bepaald werden door de geografische ligging van Gouda. In adresboekjes van 1891 t/m 1942 zien we dat het gezin van Johanna en Cornelis al die tijd aan de Raam heeft gewoond.

Op de gezinskaart uit 1938 staat dat ze in ieder geval 3 kinderen gehad moeten hebben. Ook staat op deze kaart een kleinkind vermeld.

Zo kun je aan de hand van de tekst op een grafsteen, via archief onderzoek heel veel te weten komen over de begraven personen en hun achtergronden.

Het bovenstaande verhaal is zo maar een voorbeeld. Als we een wat Bekendere persoon nemen, kunnen we waarschijnlijk ook wat meer vertellen over het maatschappelijk leven van deze persoon.

In een volgende nieuwsbrief zullen we een ander graf bespreken.

Het beeld.

Op elke opendag bereikt ons de vraag of we weten wat er met het grote beeld is gebeurd dat ongeveer midden op de begraafplaats stond.

Er was ons echter niet meer bekend dan dat het beeld was gaan afbrokkelen en dat het wegens instort gevaar is weggehaald. Een en ander zou te maken hebben gehad met de gebruikte steensoort.

Onlangs bereikte ons echter een viertal foto's van het beeld. De foto's zijn genomen van een kleine replica van het beeld. We krijgen wel een idee, hoe het beeld er moet hebben uitgezien. We plaatsen in deze nieuwsbrief 1 foto en gaan proberen voor de volgende wat meer gegevens over dit bijzondere grafmonument te vinden.

Ornamenten.

Bij de binnenkomst op de begraafplaats ziet u onmiddellijk het pas opgeknapte entreehek. Links en rechts wordt het hek gesierd door twee zandlopers.

De gevleugelde zandloper is een van de vele symbolen die in de begraafcultuur voorkomen. In elke Nieuwsbrief zullen we stilstaan bij een van de symbolen die we op de Oude Begraafplaats tegenkomen. Dit keer dus de gevleugelde zandloper.

De zandloper is het symbool van de kortstondigheid van dit leven en het onvermijdelijke naderende stervensuur. Als symbool van de dood kwam de zandloper voor het eerst voor in de late Middeleeuwen. De zandloper die voorzien is van vleugels (links de vleugel van de duif 'de dag' en rechts de vleugel van de vleermuis 'de nacht' is van latere datum. De betekenis van de vleugels (soms ook alleen duivenvleugels) is dat het leven vervliegt bij dag en nacht, bij goed en kwaad. De omkeerbaarheid van de zandloper wordt in de christelijke traditie gezien als het nieuwe leven na de wederopstanding.

Veel achttiende eeuwse begrafenisfondsen hadden dan ook als naam 'Mijn glas loopt ras'.

Extra openstelling van het baarhuisje.

Om belangstellenden de mogelijkheid te geven het interieur van het baarhuisje te bezichtigen en om vragen te stellen over graven etc, zullen leden van de stichting een aantal zaterdagen op de begraafplaats aanwezig zijn.

De openstellingen van het baarhuisje zijn op zaterdag:

15 april 12.00-16.00 uur

13 mei 12.00-16.00 uur

10 juni 12.00-16.00 uur

8 juli 12.00-16.00 uur

9 september (omd) 10.00-16.00 uur

Groenwandeling.

Zoals de laatste jaren gebruikelijk is zal er weer een groenwandeling gehouden worden op de Oude Begraafplaats. Deze vindt dit jaar plaats op donderdag 6 juli. Aanvang 20.00 uur

Voor reacties, op- of aanmerkingen op deze nieuwsbrief. Maar ook voor verdere vragen suggesties kunt u contact opnemen met ons secretariaat:

Nieuwehaven 320
2801 EG Gouda

Donaties richten aan:
Stichting Oude Begraafplaats
Postbank Gouda
Giro: 80 33 902

Voor vragen over asverstrooing, en restauratiemogelijkheden, kunt U zich wenden tot:

Beheerder
begraafplaats/crematorium IJsselhof
Postbus 1086
2800 BB Gouda
Telefoon 0182 584214

Voor informatie over de graven:
Mevr I Meter
Oosthaven 69
2801 PG Gouda
Telefoon 0182 513441